

Naturvernforbundet
i Oppland

NORGES Jeger- og FISKERFORBUND

Lillehammer, 20. oktober - 2018

NVE

Postboks 5091

Majorstuen

0301 OSLO

nve@nve.no

Dette brevet er sendt på vegne av:

Norges Jeger- og Fiskerforbund – Oppland, Oppland Orienteringskrets, Naturvernforbundet i Oppland, Vestoppland Krets - Norges Speiderforbund, Gudbrandsdal Krets - Norges Speiderforbund, DNT Valdres og Norsk Ornitologisk Forening – Oppland.

Faglig innspill – Nasjonal ramme for vindkraft

På bakgrunn av utsendte dokumenter for nasjonal ramme for vindkraft, ønsker nevnte organisasjoner gjennom Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Oppland å gi følgende faglige innspill:

NVE ønsker å kartlegge informasjon om friluftslivsområder med regional verdi, og om regional bestandsutvikling for viktige arter. De tre analyseområdene i Oppland (6-7-8) innbefatter store fjell- og skogsområder mellom Valdresflye og Gudbrandsdalen- og Ottadalen, mellom Tyin og Hemsedal og mellom Begnadalen og Hallingdal. Vår kunnskap er at nettopp betydelige deler av disse arealene har stor verdi for friluftslivet og er verdifulle for naturmangfold. Særlig viktig i denne sammenhengen er inngrepsfri natur, og i analyseområdene i fylket er det en rekke slike områder.

Forum for natur og friluftsliv Oppland

Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER

Org.nr: 912 093 921

Tlf: 40049819

E-post: oppland@fnf-nett.no

Web: www.fnf-nett.no/oppland

Av hensyn til naturmangfold er de nevnte fjell- og skogsområdene verdifulle for en lang rekke arter med nasjonal forvaltningsinteresse, og for ulike utvalgte naturtyper; vi viser til ulike offentlige artsdatabaser. I forbindelse med dette er det svært viktig med tilstrekkelig vurdering av konsekvensene vindindustri vil gi, av sumvirkninger og samlet belastning for ulike arter og naturtyper, i form av nye naturinngrep.

I tillegg har områdene betydelige landskapsverdier og flere av disse er randsoner til verneområder. Dette gjelder spesielt Jotunheimen nasjonalpark, Langsua nasjonalpark og Vassfaret landskapsvernområde, men også andre mindre verneområder. Etter vårt syn har disse områdene viktig symbolverdi, som kan få betydelig redusert visuell verdi, om en skissert utbygging finner sted. Her må det tas i betraktning at plassering av store industrianlegg i randsonen aldri ble vurdert, i forbindelse med fastsetting av grensene for verneområdene.

Når det gjelder kartlegging og verdisetting av friluftslivsverdier innenfor analyseområdene, er vi kjent med at dette har blitt gjennomført eller er under utarbeidelse i kommunene Lom, Gausdal, Vestre Slidre, Nord-Aurdal og Vang. Vi er kjent med at betydelige områder hvor arbeidet er fullført, har høy verdi for friluftslivet.

På bakgrunn av fjell- og skogsområdenes verdi og betydning for landskapsopplevelser i forbindelse med bruk til turer-, jakt-, og fiske, er planlegging av vindindustri i disse delene av analyseområdene meget konfliktfylt. I tillegg er uten tvil arealendringer den viktigste årsaken til tap av naturmangfold. Hver gang vi endrer eller gjør inngrep i natur påvirkes levestedet til ulike arter. En natur med mindre mangfold av arter og naturtyper er mer sårbar for miljøendringer, som for eksempel klimaendringer. Natur- og friluftslivsorganisasjonene er opptatt av å bevare naturgrunnet i Norge og Oppland. Naturen er vårt grønne gull, og har stor verdi både for folkehelsen – og for det vi skal leve av i framtida. Det er mangelvare på store urørte naturområder i Europa. Vi mener på bakgrunn av dette, at de analyserte fjell- og skogsområdene må tas ut av det videre planarbeidet til NVE.

Konkrete faktainnspill:

Av kapasitetshensyn har ikke natur- og friluftslivsorganisasjonene innspill på alle tema i alle deler av analyseområdene. Våre faktainnspill følger nedenfor:

NJFF Oppland:

For analyseområde 8 gjeldende Sjodalen:

Store og sentrale deler av analyseområdet er vinteroppholdsområdet for en stor elgstamme (som oppholder seg over store deler av Oppland sommerstid).

Vågå JFF:

For analyseområde 8.

Analyseområde omfattar Langmorkje statsallmenning på ca. 820000 daa, der ca. 100000 daa er skog og 720000 daa er høgfjell. Området har stor verdi for friluftsliv og turisme. Ca. 600.000 besøkjer området kvart, og t.d. ca. 50.000 går Besseggen årleg. Området har ei rikt tilbod av aktivitetar og terreng frå flate skogmoar, vassdrag til høgaltpine område med brear og klatreterreng. Langmorkje statsallmenning er blant dei områda i landet med høgast verdi for friluftsliv.

Det 8 jaktfelt for elg og hjort i Langmorkje. I Langmorkje statsallmenning er det jakt på elg, hjort og rådyr. I dei seinare åra har det i gjennomsnitt årleg vorte felt rundt 40 elgar, 4-7 hjortar og 8 -10 rådyr. Fjellstyret samarbeider med fire private grunneigarlag på sørsida av Ottadalen om eit hjorteviltvald, og med felles bestandsplan. Årleg er det seld ca. 1000 – 1200 jaktkort for småviltjakt i Langmorkje allmenning.

Fjellområda på bae sider av Sjudalen er lett tilgjengelege både om hausten og vinterstid, og dei er difor svært populære for dei som driv med rypejakt, både etter liryper og fjellryper. Dei store skogsområda i Sjudalen og i Randsverk/Lemonsjøområdet gjer Langmorkje statsallmenning attraktiv også for skogsfugljakt og for jakt med harehund.

I Langmorkje statsallmenning er det fritt kortsal for småviltjakt utan hund, jakttida er frå 15.september til 28. februar. Vågå fjellstyre har dei siste åra hatt dagskvote på rype for alle jegarar. For jaktåret 2017/18 var det dagskvote på 2 liryper/ fjellryper pr. dag.

Årleg er der seld ca 2500 fiskekort i analyseområdet. Det er felles fiskekort for elvar og vatn i Langmorkje statsallmenning og Vågå kommune sine eigedomsvatn Flatningen, Nedre Sjudalsvatn og Gjende med osen og elva ned til Øvre Sjudalsvatn. Kortet gjev også rett til fiske i Diprtjønn og elva Dipra i Nordherad statsallmenning.

For utanbygdsbuande er det tilbod om stongfiske i alle vatn og elvar, garn- og oterfiske på: Veslvetnet, Melingen, Slomtjønn, Nedre Birisjøtjønn, Birisjøen, Griningsdalsvatnet, Brurskarstjønn og Øvre Leirungen. I tillegg kan utanbygds fiske med oter på: Kvitingen, Surtningen, Nedre Sjudalsvatnet, Øvre Sjudalsvatnet, Nedre Leirungen, Bessvatnet, Leirungstjønnen og Svartdalstjønnen. Innanbygds har utvida adgang til fiske med garn, reiv og oter.

Det er opna for isfiske på alle vatn. Private vatn og vatn med privat fiskerett i Langmorkje statsallmenning, samt ei strekning i Sjoa med privat fiskerett, er avmerka med rosa farge på jakt- og fiskekartet. Desse er ikkje med i fiskekortordninga. Nedre Heimdalsvatn, som grensar inntil Langmorkje statsallmenning er heller ikkje med i fiskekortordninga.

Verneområde:

Sjoavassdraget er varig verna mot kraftutbygging. Ridderspranget naturreservat - Vågå kommune, Veogjelet naturreservat - Vågå kommune, Baklie naturreservat - Vågå kommune, Stuttgonglie naturreservat - Vågå kommune, Jotunheimen nasjonalpark - Lom, Vågå, Vang, Luster og Årdal.

DNT Valdres:

Vi har på årets program nærmere 100 fellesturer og utendørsarrangementer. Vi arrangerer en kremtoppjakt med 12 populære turmål, vi merker og rydder ca. 180 km med stier/turruter og vi arrangerer kurs og møter. Hvis ett av de tre analyseområdene som berører Valdres blir utpekt som vindkraftområde, vil det bety en alvorlig svekkelse av friluftslivet i vår region. Skulle alle tre bli rammet, er det vanskelig å finne ord for den ødeleggelse av friluftsliv i Valdres det vil innebære. Det vil også virke negativt på folkehelsen til innbyggerne i Valdres og vår region vil miste sin tiltrekningskraft som reiselivsdestinasjon og attraktivt område for hyttefolket.

Til de enkelte områdene:

Søndre område – fra Vassfaret nordover til Fv 51 mellom Leira og Gol

Hedalen og de sentrale delene av Vassfaret sokner til DNT Ringerike, men dette området er også svært viktig for oss i DNT Valdres. DNT Ringerike har fått til et stinett og en sammenhengende rute med merkede stier og hytter koier som går fra Hønefoss til Fønhuskoia. Det lar seg også gjøre å vandre fra Oslo sentrum gjennom Krokskogen og Nordmarka over til dette stinettet. DNT Valdres er utfordret fra både DNT Ringerike og DNT Oslo og Omegn til å fullføre «visjonen om Skauleis til fjells» nordover mot Jotunheimen.

Navnet Fønhuskoia signaliserer i stor grad hva som ligger av naturopplevelser i områdene fra Vassfaret og nordover. Mikkjel Fønhus har beskrevet dette i sine bøker og hvert år arrangeres Fønhusdagene med turer til områder der man kan oppleve mystikken i naturen og i kulturen.

Med etableringen av den Historiske Vandreruta Stølsruta fra Tisleidalen og nordover til Sørre Hemsing i Vang – der man kommer inn på DNTs rutenett i Jotunheimen – gjenstår det en strekning tilsvarende tre dagsmarsjer mellom Fønhuskoia og Tisleidalen. I den søndre delen av denne strekningen har vi

områder der man ganske sikkert kan gå i fred og nyte stillhet i naturen – ånden fra Fønhus hviler trygt over det skogkleddede området. Lenger nord når man nærmer seg Bjødalsfjellet vil man etter hvert møte flere turfolk – her ligger det hyttefelt i øst mot Begnadalen. Både Bjødalsfjellet sør for Søre og Nørre Fjellstølen - og Makalausfjellet (med jettegrytene i sørvest) som ligger nord for disse hytteområdene, er meget populære turmål. Vinterstid kjøres det opp et omfattende løypenett. En utbygging av vindkraft her vil sterkt redusere den verdien området har både for naturopplevelsen og for verdien av hyttene. Hvis man spør hyttefolket hvor mye av verdien av hytta som kan tilskrives de muligheter som ligger i tilgangen av turområder og naturopplevelser, er vi ganske sikre på at man lander på en høy prosentandel.

En svært viktig verdi i dette området er Pilegrimsvegen fra Hedalen stavkirke og nordover. Denne ruta omfatter 8 dagsmarsjer fram til St. Thomaskirka på Filefjell. De tre første dagsmarsjene ligger i det aktuelle søndre analyseområdet – fram til Reinli stavkirke. Vi vil nok tro at det blir som å banne i stavkirka dersom man forstyrrer den kontemplasjon og stillhet – sammen med naturopplevelsen – som pilegrimsvegen nå gir de som vandrer på denne strekningen. Områdene fra Vassfaret og nordover er også svært viktige som beiteområder for landbruket i Sør-Aurdal. Støy og inngrep i på bakken vil ha betydelig negativ virkning på beitebruket.

Midtre/vestre område – Hemsedalsfjella-Filefjell-Tyin-Langeskavlen-Eidsbugarden-området sør for Bygdin til Bitihorn og sørover til Vaset

Dette er det analyseområdet som berører størst areal innen Valdres. Det dekker stølsområder med kulturlandskap på mellom 800 og 1000 meter moh. og uberørt fjellnatur med topper opp mot/over 2000 moh.

Den 3. august i år ble den Historiske Vandreruta Stølsruta åpnet med tilstedeværelse av representanter for regjeringen, Riksantikvaren, DNTs generalsekretær, Valdres Natur og Kulturpark, Stølsnettverket i Valdres og ordførerne fra de tre berørte kommunene. Ruta går fra Tisleidalen via vår ubetjente DNT-hytte på Tyrisholt over stølsvidda til Revulen, videre via Nøsen, Jaslangen, Strø, Syndinstøga, Hugastølen, ned til Kongevegen i Vang og med slutt punkt på Søre Hemsing. Strekningen fra Revulen til Hugastølen ser ut til å ligge innenfor det aktuelle analyseområdet. Stølsruta er i utgangspunktet en 5-dagers rute, godt tilpasset for barnefamilier.

DNT Valdres har sammen med sine samarbeidspartnere ganske sikkert nedlagt over 1000 dugnadstimer i etableringen av Stølsruta. Det vil være synd om vi som dugnadsarbeidere må innse at dette var en innsats som heller burde vært lagt ned et annet sted – der det ikke blir vindmøller.

Store deler av disse områdene har status som «Utvalgt kulturlandskap i landbruket» og «Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse». I landskapet

er det mye beitedyr - storfe, sau og geit - og noen steder er det ammekyr med kalvene sine, meget sårbare for forstyrrelser av enhver art. I tillegg jobbes det for å få stølsdrifta her inn på UNESCOs verdensarvliste. På stølene produseres det stølsmat av ypperste kvalitet og det åpne kulturlandskapet bidrar til artsmangfoldet. Det er også etablert stølsturisme der målet er å vise stølskulturen slik den bygger på lange tradisjoner. Over svever det kanskje en kongeørn og du hører tranens trompet der den mektige fuglen svever over myra nedenfor stølen. 200 meter høye vindturbiner passer veldig dårlig sammen med dette.

Fra stølen ser du fjellene. De lokker som turmål, men gir også naturopplevelse sett fra stølstunet. Storlifjell, Ranastongi, Rankonøse, Grindane, Gilafjellet, Grønnsennknippa – og bakom ligger høyere topper som Falketind, Uranostind og Langeskavlen. Smådalen i vest er en helt spesiell, litt bortgjemt perle, omtalt i DN. De store vannene som strekker seg mot nordvest, Tisleifjorden, Flyvatnet, Helin, Syndin og Vasetvatnet.

Her finner du et helt nett av grusveger/stølsveger med lite biltrafikk som egner seg veldig godt for sykling. Sykkelturismen er meget godt utviklet i dette området. Vandrerutene ligger helst unna de mest brukte sykkeltraseene, men det går stort sett bra når syklist og fotturist møtes på stien.

Når vi beveger oss lengre mot nordvest kommer vi opp mot Filefjell og Tyin og inn mot Eidsbugarden/Fondsbu. Dette er for øvrig områder der DNT Oslo og Omegn har ansvaret for ruter og hytter. Disse turområdene er utvilsomt av nasjonal og internasjonal betydning – selv om de ligger utenfor nasjonalparken. Vi synes det vil være spesielt vanskelig å akseptere vindkraftutbygging inn mot Falketind, Uranostind og Langeskavlen eller synlig fra Eidsbugaren/Fondsbu.

Pilegrimsruta kommer inn i området det siste strekket inn til St. Thomaskirka.

Området sør for Bygdin – med Yksnedalsbu og Tomashelleren - er meget kjært for oss i Valdres. Her er det mer fredelig enn lengre nord i Jotunheimen. Vi ønsker gjerne flere turgåere hit, men det blir det helt sikkert ikke dersom det blir større inngrep i naturen her.

Når det gjelder dette analyseområdet, vender vi til slutt blikket lengre sør. Vasetområdet vil kunne bli berørt. Herfra prepareres det et omfattende nett av skiløyper om vinteren. Det er et meget stort antall hytter og flere reiselivsbedrifter som er avhengig av å ha et godt produkt når det gjelder naturopplevelser – og dermed mest mulig uberørt natur. Vaset har også etablert en såkalt friluftsport.

Nordre område – Begge sider av Valdresflya inkl. mesteparten av vår rute til Rasletind og opp til toppen av Knutshøe, nord og sør for Heimdalen, sørover til Skreddalen og inn mot Langsua

Valdresflye er Norges nest høyestliggende fjellovergang (1389 moh), svært sårbar for inngrep i naturen. Det vil ta lang tid med eventuell tilbakeføring.

Strekningen mellom Garli (nord for Beitostølen) og Besstrond i Sjudalen er etablert som Nasjonal turistveg og er del av den nasjonale satsingen mot turister, gjennom spesielle opplevelser, ikke minst natur, knyttet til en del vegstrekninger. Det sier seg sjøl at vindmøller ikke er forenlig med denne nasjonale satsingen. Slik beskrives turen over Valdresflye på sidene til Nasjonale turistveger:

Å kjøre i det opne fjellandskapet kan samanliknast med følelsen av å fly. Vegen svever og strekker seg ut i lange og duvande former. Det er lett å la tankane sveve like høgt som fjella i horisonten....

Sør- og østgrensen for Jotunheimen nasjonalpark, etablert i 1980, kommer helt inn mot vestlige del av Valdresflye, på det nærmeste faktisk bare 3 - 4 km fra fylkesveien. Jotunheimen nasjonalpark er Norges mest kjente og besøkte, ikke minst trekkes turister fra utlandet hit. Fra turistmagnetten Besseggen vil evt. vindmøller på Valdresflye være veldig synlige, og sterkt sjenerende i utsynet.

DNT Valdres etablerte for et par år siden en fotturrute opp til toppen av Rasletind. Det ble nedlagt et omfattende dugnadsarbeid med varding og klopping. Ruta er mye brukt som et roligere alternativ og en avlastning for Besseggen. Analyseområdet ser også ut til å gå helt opp mot toppen av Knutshøe. Selv om stien dit bare er merket ved et spesielt utsatt parti på toppen, er den mye brukt. Grunnen til at ruta ikke er merket er for øvrig at det er/har vært hekkende kongeørn oppe i stupet på vestsida av toppen.

Gjende og området rundt Gjendeosen/Gjendesheim er nærmest et ikon i reiselivssammenheng, og nå et sentralt punkt i tilknytning til den Nasjonale Turistvegen over Valdresflye. Det er i ferd med å bli gjort store grep for å tilbakeføre området ved Gjendeosen til mest mulig urørt natur, bla ved å flytte nesten alle parkeringsplasser 3 km vekk. Enorme vindmøller på Valdresflye vil være godt synlige herfra, og nærmest et hån mot det arbeidet som nå gjøres.

"Sentrum" på Valdresflye ligger bare ca 10 km fra grensa mot Langsua nasjonalpark som ble etablert i 1980. Fra store deler av nasjonalparken, ikke minst fra de populære topper som Skaget, Skeddalsfjellet og Langsuene, vil evt. vindmøller på Valdresflye være synlige og sterkt sjenerende, da de vil ligge midt i siktlinjene inn mot Jotunheimen nasjonalpark og tindene der.

For Valdres/Beitostølen - og for Sjudalen/Gjende er reiseliv en vesentlig næring i fjellbygdene, som sysselsetter mye folk og skaper stor omsetning og inntekter

lokalt. Vindmøller på Valdresflye vil i svært stor grad ødelegge for den naturopplevelsen som folk kommer hit for å få. Og de kommer både fra inn- og utland

Vågå tamreinlag har fast beite for en flokk på inntil 3000 dyr på Valdresflye og omliggende område. Eventuelle vindmøller, veger og annen infrastruktur i tilknytning til møllene - samt lyd, vil være svært lite forenlig med tamrein. Valdresflye og området rundt er også brukt til jakt og fiske. Eventuelle vindmøller vil ødelegge sterkt også for dette. Det vil spesielt være skadelig når det gjelder fuglelivet.

For øvrig er det et stort paradoks at i dag får reiselivsnæringen i området knapt flytte på halvstore steiner på Valdresflye for å lage trase for maskinene som kjører tidligskiløyper. Hva skal en da si om å slippe til for bygging av enorme veier og oppsetting av vindmøller?

Avslutning

Vi viser til *naturbase.no* der inngrepsfrie naturområder framkommer i grønt og der det er grå punkter som viser forekomst av arter av særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse. I denne databasen finner vi også kartlegging og verdsetting av friluftsområder. Store områder her har høy verdi for friluftslivet. Enkelte kommuner i Valdres har gjennomført denne kartleggingen og verdisettingen av friluftsområder, mens andre av de aktuelle kommunene er i oppstartsfasen.

Norsk Ornitologisk forening (NOF) Oppland:

For analyseområde 7:

Filefjellområdet:

Filefjellområdet er hekke- og jaktområde for flere rovfuglarter, f.eks. kongeørn og jaktfalk. Jaktfalk er en rødlistet art. Gjennom dalføret går det trekk av grågås, kortnebbgås og storskarv, dette er fugler som trekker igjennom Valdres mellom Oslofjordområdet og Vestlandet. I klarvær flyr disse flokkene høyt, men i dårlig vær vil trekket gå lavere, det er derfor stor sannsynlighet for at kollisjoner med vindturbiner vil skje.

Forøvrig gjelder samme forhold til Pilegrimsvegen som DNT Valdres har påpekt i analyseområde 6 i Sør-Aurdal. Pilegrimsvegen går opp Rødalen, over til Otrøvatnet og fram til St. Thomaskyrkja.

For analyseområde 8:

Valdresflya – en nasjonalt viktig fuglebiotop:

Valdresflya i Øystre Slidre kommune er et stort høyfjellsplatå (ca. 25 km²) i høydelaget ca. 1300 – 1525 (Fisketjernnuten inkludert). Her ligger en rekke små og store tjern, med Fisketjernet som det største. Tjernene er gjennomgående

grunne og oppdelt av holmer, bukter og halvøyer. Dette gjør tjernene uoversiktlige i det flate viddelandskapet, og gir gode skjulmuligheter for ande- og vadefugl. I tilknytning til tjernene ligger mindre myrer og fuktige strandområder.

Fuglelivet på Valdresflya er godt undersøkt siden 1970-årene og fram til i dag. Området har først og fremst betydning som hekkeområde for våtmarksfugl, fjelljo og spurvefugl. Senere års registreringer viser at det også har stor betydning som mellomlandingsplass for trekkende gjess, ender og vadefugl, spesielt på høsten. Mest oppsiktsvekkende er forekomsten av en lang rekke arktiske arter (bl.a. ringgås, tundralo, lappspove, tundrasnipe og polarsnipe).

Ingen andre lokaliteter i Oppland – og kanskje heller ikke på det indre Østlandet – kan framvise en tilsvarende komplett fuglefauna knyttet til høytliggende våtmark (mellomalpin sone). Hele 90 fuglearter er registrert, og av disse står 21 arter oppført på den *norske rødlista* (2015). For en lang rekke arter (bl.a. bergand, havelle, sandlo, boltit, fjæreplytt, myrsnipe, temmincksnipe, fjelljo og fjellerke) er Valdresflya å anse som et «nøkkelområde» med hekkebestander som svært få områder kan måle seg med.

Valdresflya har et fugleliv som må tas vare på, og som all annen høyfjellsnatur er det sårbart for endringer og forstyrrelser. En «vindmøllepark» i dette området er uakseptabelt og helt uforenlig med vår nasjonale målsetting om å ta vare på det biologiske mangfold. Vi viser til eget vedlagt dokument.

Mottatt faginnspill fra Fylkesmennene i Oppland og Sogn og Fjordane:

Informasjon for analyseområde 8 – saksfakta - forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde:

I forbindelse med høring av forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde i 2008 viste Fylkesmennene i Oppland og Sogn og Fjordane til betydelige verneverdier utenfor verneområdene:

«Følgjande område kan vere aktuelle for utviding av verneområda ein gong i framtida på grunn av store naturkvalitetar her, utan at det pr. i dag ligg føre noko formelt framlegg om utvida vern, berre ei påpeiking av verdiar:

Valdresflya vest og Øvre Leirungsdalen

Området på sørsida av Gjende, Øvre Leirungsdal-området, peikar seg ut som eit område det ut frå naturverdiane kan vere ønskjeleg med grenseendringar.

Området grensar opp til eit område utan tilrettelegging og inngrep (jf. kap. 6.3.2.). Utviding av nasjonalparken ned mot vegen over Valdresflya i Vang, Øystre Slidre og Vågå kommuner ville gje eit meir heilskapleg og naturleg

samanhengjande «villmarksområde». Vidare ville verneområdet fått auka mangfald ved at fleire landskapsformer, gode fuglebiotopar og frodige. plantesamfunn (høgstaudeeng) hadde kome med. I tillegg ville dette trekke nasjonalparkgrensa nærare Nasjonal Turistveg over Valdresflya med dei moglegheiter dette vil gje i reiselivssamanheng. Aktuell verneform dersom naturvernlova er aktuell, kan vere nasjonalpark.

Nord for Bygdin

Området mellom Bygdin/Tyin og nasjonalparkgrensa er eit anna område som har stor verdi i høve til nasjonalparken. Landskapsmessig høyrer dette til dei sentrale Jotunheimfjella med høgalpint, vilt, vakkert og i stor grad urørt fjellandskap, jfr verneformålet. Størstedelen av dette arealet er og klassifisert som ”inngrepsfrie naturområde jfr. DN's kartlegging. Eit vern i dette området ville gjeve eit meir naturleg samanhengande "villmarksområde" mot Øvre Leirungsdal-området. Faren for eventuelle uheldige arealdisponeringar opp mot nasjonalparken i framtida ville og blitt mindre. Området ligg i Vang kommune dels på privat grunn og dels på statsgrunn. Aktuelle verneformer dersom vern etter naturvernlova er aktuell, vil mest truleg vere nasjonalpark.

Sjodalen vest

Området i Sjodalen kring Besstrondfjellet Hindflyene – Veofjellet aust for Nautgardstind. Større inngrepsfritt område med særkilt ravine/elvelandskap og geologiske avsetningar. Aktuelle verneformer er nasjonalpark/landskapsvern.

Smådalen, Lauvhø og Kvitingskjølen

Delar av området har rik og spesiell fuglefauna og er verna som naturreservat (Smådalsvatni NR). Traktorveg går gjennom deler av Smådalen, og det er en del setre i dette området. Utover dette er Gokkerdalen, Lauvhø, Einsteinshovde og Kvitingskjølmassivet fjellområde som har status som inngrepsfrie naturområder jf. DN si kartlegging.»

Med vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Oppland
Ole Morten Fossli - Koordinator

Kopi til av uttalelsen sendt til:
Fylkesmannen i Oppland
Oppland fylkeskommune
Kommunene i analyseområdene - Oppland